

Συμπόσιο “*Το Ε.Μ.Π. στην πρωτοπορία της έρευνας
και της τεχνολογίας*”

Αθήνα, 4 Δεκεμβρίου 2007

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ
ΤΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

*Γ. Κανελλαΐδης, Ι. Γκόλιας, Γ. Γιαννής,
Σ. Βαρδάκη, Α. Δραγομάνοβιτς, Α. Λαΐου*

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή Πολιτικών Μηχανικών
Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής

Διεθνής εμπειρία - Στάδια αντιμετώπισης του προβλήματος των οδικών ατυχημάτων

- Θεώρηση των οδικών ατυχημάτων ως κοινωνικού προβλήματος και ανάπτυξη της νομοθεσίας και των κανόνων οδικής κυκλοφορίας.
- Προσπάθειες βελτίωσης της οδικής υποδομής, ειδικά εκτός κατοικημένων περιοχών.
- Προσπάθειες βελτίωσης της συμπεριφοράς των χρηστών των οδών.
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένων Στρατηγικών Σχεδίων οδικής ασφάλειας.

Σύγχρονη διεθνής εμπειρία

- Δεν είναι αποδεκτό το Σύστημα οδικής κυκλοφορίας που κατά τη λειτουργία του σημειώνονται σοβαροί τραυματισμοί ή θάνατοι.
- Η αναπτυσσόμενη κινητική ενέργεια σε ενδεχόμενες συγκρούσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει τη φυσική αντοχή του ανθρώπινου σώματος.
- **Υπεύθυνοι** για την εφαρμογή των δύο προηγούμενων αρχών **είναι οι εμπλεκόμενοι με τον σχεδιασμό και τη λειτουργία του Συστήματος οδικής κυκλοφορίας** ενώ οι χρήστες είναι υπεύθυνοι για την τήρηση των περιορισμών που επιβάλλονται.
- Ο σχεδιασμός του Συστήματος οδικής κυκλοφορίας και των χρήσεων γης γίνεται υπό το πρίσμα της οδικής ασφάλειας.

Σύγχρονα Στρατηγικά Σχέδια οδικής ασφάλειας διεθνώς

- Σουηδία: **“Vision Zero”** (1997-2007)
- Ην. Βασίλειο: **“Towards Safer Roads”** (1997-2010)
- Ολλανδία: **“Advancing Sustainable Safety”** (2005-2020)
- Αυστραλία: **“National Road Safety Strategy”** (2001-2010)

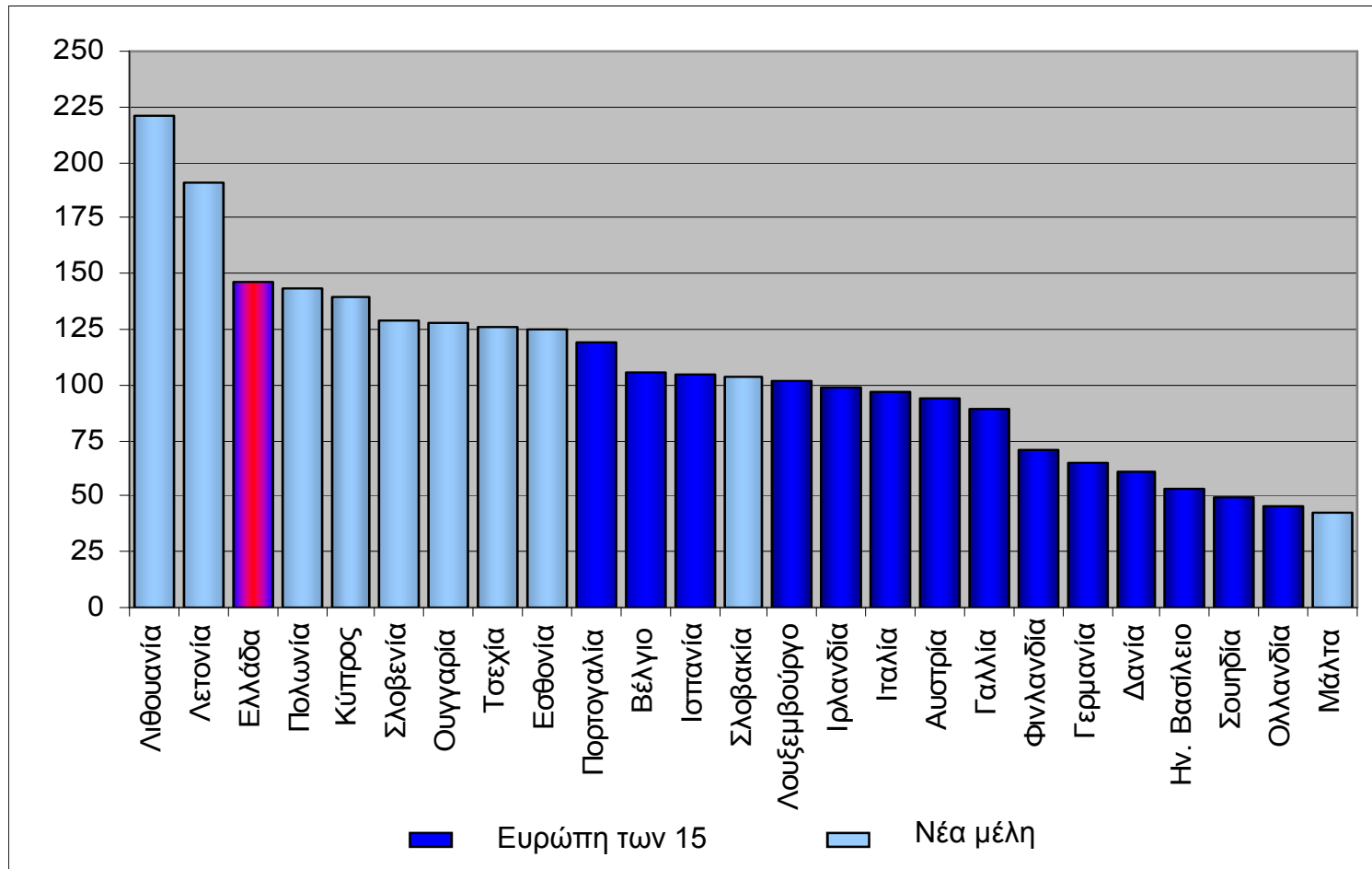
Η σπουδαιότητα του Στρατηγικού Σχεδιασμού

Στο πλαίσιο των Στρατηγικών Σχεδίων προβλέπεται η εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων οδικής ασφάλειας, ορισμένης χρονικής διάρκειας και με **συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους**.

Με την επιτυχή εκπόνηση και εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου εξασφαλίζονται:

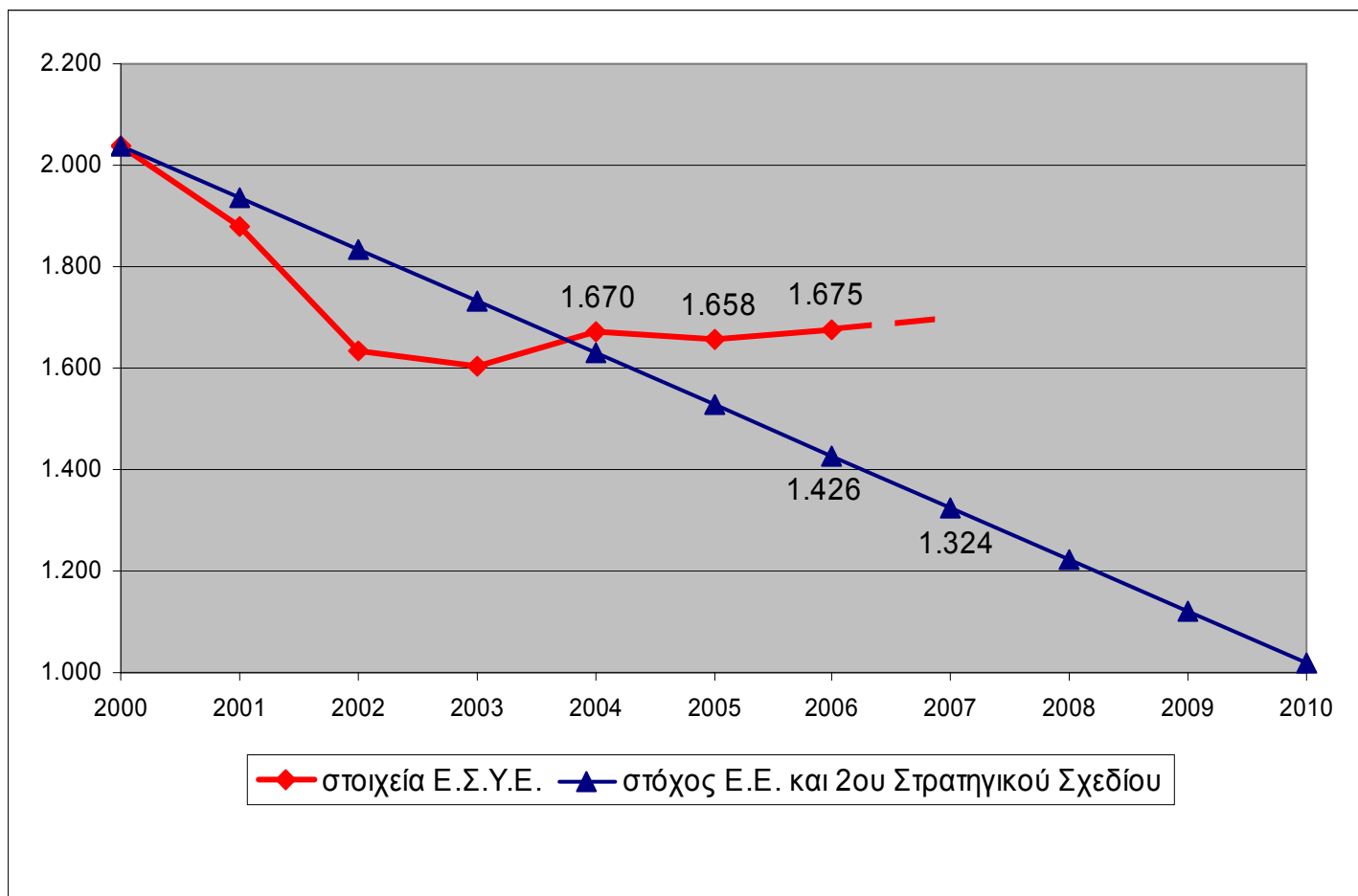
- η **δέσμευση** της Πολιτείας για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου,
- η εφαρμογή μιας **ολοκληρωμένης πολιτικής**,
- ο **αποτελεσματικός συντονισμός** όλων των δράσεων,
- η **διαχρονικότητα** των προσπαθειών,
- η **επαρκής χρηματοδότηση**,
- η **παρακολούθηση** και αξιολόγηση των δράσεων,
- η **ενεργός συμμετοχή** και δέσμευση των εμπλεκόμενων φορέων και η **συναίνεση** των πολιτών.

Αριθμός νεκρών ανά εκατομμύριο κατοίκων (2005) (EU25)

Πηγή: E.C., DG - TREN

Αριθμός νεκρών στα οδικά ατυχήματα στην Ελλάδα (2000-2007)

Στρατηγικός σχεδιασμός για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα

- Εφαρμογή αρχών στρατηγικού σχεδιασμού για πρώτη φορά στην Ελλάδα στο **1^ο Στρατηγικό Σχέδιο** για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, **2001-2005**.
Στόχος ήταν η μείωση του αριθμού των νεκρών στα οδικά ατυχήματα στην Ελλάδα, σε σχέση με τον αριθμό των νεκρών του έτους 2000, κατά **20% έως το έτος 2005**.
- Αναπτύχθηκε το **2^ο Στρατηγικό Σχέδιο** για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα, **2006-2010** με στόχο *“ο αριθμός των νεκρών σε οδικά ατυχήματα στην Ελλάδα το έτος **2010**, να είναι **μειωμένος κατά 50%** σε σχέση με τον αριθμό των νεκρών του έτους **2000**”*.

Αδυναμίες στην αντιμετώπιση του προβλήματος στην Ελλάδα

- Δεν έχει δοθεί στην αντιμετώπιση των οδικών ατυχημάτων από την Πολιτεία και την κοινωνία, προτεραιότητα ανάλογη με τις σοβαρές απώλειες σε νεκρούς και τραυματίες.
- Ασάφεια καθηκόντων και ευθυνών.
- Έλλειψη αξιόπιστων στοιχείων για τα οδικά ατυχήματα.

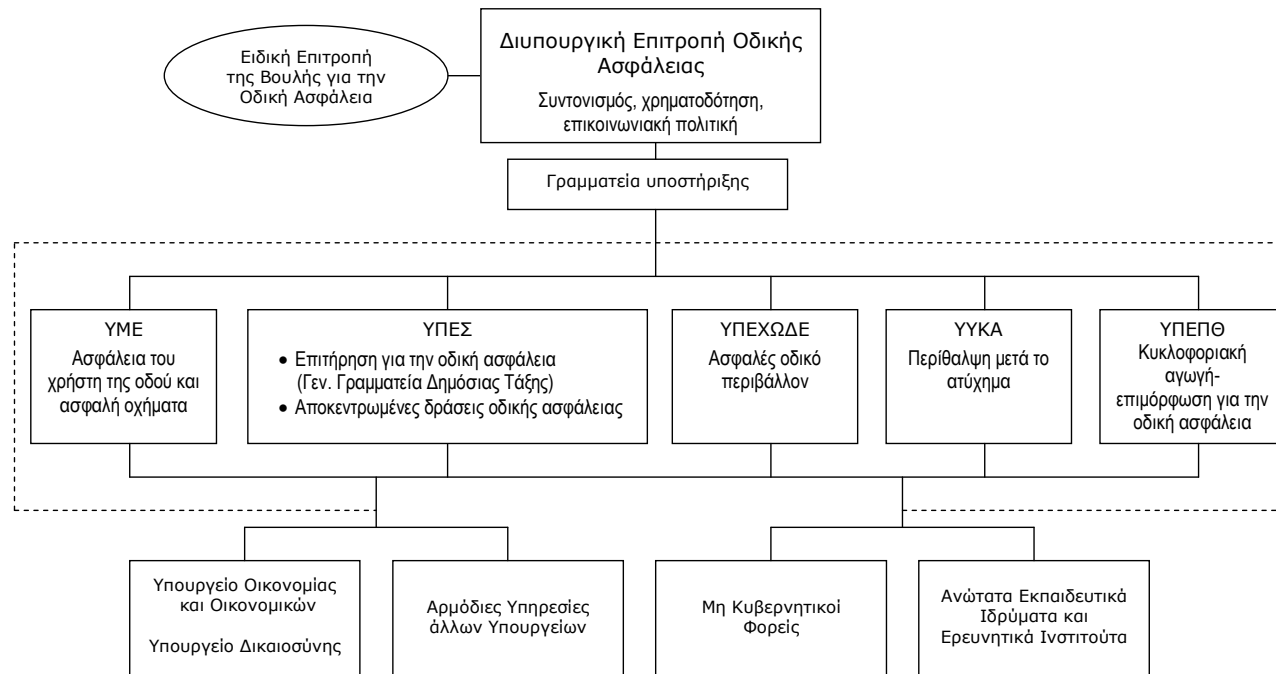
Αδυναμίες στην αντιμετώπιση του προβλήματος στην Ελλάδα (συνέχεια)

- Ανυπαρξία ολοκληρωμένης πολιτικής οδικής ασφάλειας. Αποσπασματικότητα στην εφαρμογή των κάθε είδους μέτρων, έλλειψη διαχρονικής αντιμετώπισης και συντονισμού.
- **Αποτυχία στην ουσιαστική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών και στην επίτευξη συναίνεσής τους στην εφαρμογή των μέτρων για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας.**

Αποτίμηση του 1^{ου} Στρατηγικού Σχεδίου

- Μείωση του αριθμού των νεκρών και τραυματιών στην πρώτη περίοδο εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου.
- Δεν υπήρξε θεσμοθέτηση από την Πολιτεία της προτεινόμενης δομής και των μέτρων για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας.
- Αποσπασματική εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου και έλλειψη παρακολούθησης της εφαρμογής του.

Δομή του 2^{ου} Στρατηγικού Σχεδίου

Αρμοδιότητες οδικής ασφάλειας

- Η **Διυπουργική Επιτροπή οδικής ασφάλειας** θα συντονίζει και θα ελέγχει την αποτελεσματική εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου, τη χρηματοδότηση και την επικοινωνιακή πολιτική.
- Η **Γραμματεία Υποστήριξης** θα υποστηρίζει όλες τις αρμοδιότητες της Διυπουργικής Επιτροπής και θα συνεργάζεται με τις υπηρεσίες των συναρμόδιων Υπουργείων.
- Η **Ειδική Επιτροπή της Βουλής** για την οδική ασφάλεια θα παρακολουθεί και θα αξιολογεί τις συνθήκες οδικής ασφάλειας και θα συνεισφέρει στη λήψη αποφάσεων και τη χάραξη της εθνικής πολιτικής οδικής ασφάλειας.
- Κάθε ένα από τα πέντε **αρμόδια Υπουργεία** θα φέρει την αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη της εκπόνησης και υλοποίησης του αντίστοιχου Προγράμματος οδικής ασφάλειας.
- **Οι αρμόδιες υπηρεσίες άλλων Υπουργείων και οι άλλοι φορείς εκτέλεσης** θα συμμετέχουν μέσω θεσμοθετημένων διαδικασιών στον σχεδιασμό και την κατάρτιση των Προγραμμάτων και θα συνεισφέρουν στην επιτυχία του Στρατηγικού Σχεδίου με την εμπειρία τους.

Επιλεγμένες δράσεις αρμόδιων υπουργείων

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών

Ασφάλεια του χρήστη της οδού και ασφαλή οχήματα

- Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς των οδηγών
- Βελτίωση της εκπαίδευσης και της εξέτασης των υποψηφίων οδηγών
- Μέτρα για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας των ηλικιωμένων οδηγών

Υπουργείο Εσωτερικών

Επιτήρηση για την οδική ασφάλεια

(Γενική Γραμματεία Δημόσιας Τάξης)

- Αύξηση της συχνότητας των ελέγχων, πλήρεις έλεγχοι
- Συλλογή αξιόπιστων στοιχείων ατυχημάτων

Αποκεντρωμένες δράσεις οδικής ασφάλειας

(Αυτοδιοίκηση)

- Εφαρμογή μέτρων χαμηλού κόστους στο οδικό δίκτυο
- Αναβάθμιση λειτουργίας Μικτών Κλιμακίων Ελέγχου

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ***Ασφαλές οδικό περιβάλλον***

- Προγράμματα συντήρησης και βελτίωσης του οδικού δικτύου
- Πρόγραμμα επεμβάσεων σε επικίνδυνες θέσεις
- Μέτρα χαμηλού κόστους

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ***Περίθαλψη μετά το ατύχημα***

- Δημιουργία δικτύου κλήσεων έκτακτης ανάγκης
- Ταχεία διακομιδή και βελτίωση της άμεσης περίθαλψης των τραυματιών στα νοσοκομεία

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Κυκλοφοριακή αγωγή - επιμόρφωση σχετικά με
την οδική ασφάλεια

- Κυκλοφοριακή αγωγή.
- Ασφάλεια των σχολικών μεταφορών και ασφαλής πρόσβαση των μαθητών στο σχολείο.

Προϋποθέσεις για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα

- Η εκδήλωση ισχυρής πολιτικής βούλησης στο επίπεδο του **Πρωθυπουργού** της χώρας με τη θεσμοθέτηση του Στρατηγικού Σχεδιασμού.
- Η ανάπτυξη της **αίσθησης του επείγοντος**.
- Η συντονισμένη και διαχρονική **εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση** των δράσεων οδικής ασφάλειας του Στρατηγικού Σχεδίου.
- Οι απώλειες στα οδικά ατυχήματα πρέπει να αντιμετωπισθούν ως ένα **σοβαρό πρόβλημα Δημόσιας Υγείας** που αποτελεί την πρώτη αιτία θανάτου για τις ηλικίες κάτω των 40 ετών.
- Η **δέσμευση και η ενεργός συμμετοχή** όλων των εμπλεκόμενων φορέων και η **ευαισθητοποίηση και συναίνεση** των πολιτών.